

**I KA
JAGULABAARA
Y'I KA
SINIÑASIGI
YE!**

**Baaracuguyidali gafe dilankun
ye tunkaradenw ka se ka
jagoyɔɔ dayeɛ u yere ye.**

SEBE KƆNƆNA HINW

Ka jagukeyƆƆ dayeƆ wa ? MƆgƆ ga kan ka mun dƆn !	6
Nin Baarakecugusebe b'I dema cugumin	6
Damidali	7
Ladilikan mun b'i dema ka jagukeyƆƆ kodo sigi	11
JagukeyƆƆ kuluma yƆƆ WƆƆƆ	15
MƆgƆkilin jagukeyƆƆ.....	16
Harankaniba	17
JagudemajƆƆnya Dasigini	19
NinyƆƆ HageƆilalin JaguyƆƆba (LLC).....	21
JagutƆnbaw	23
BaarakeyƆƆ demajƆƆnya.....	26
NahƆlikanw	27
Sebe pumanw	28
Demenanw	29

Niyɔruku haba Meri ka Kumahoni, Corey Johnson

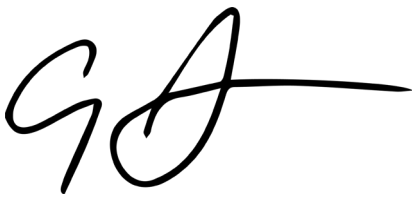
Niyɔruku Sigidamɔgɔw,

An be Niyɔruku sida mun dɔn ka kanu, o te na ke hoyi ye ni tagamaden jagukelaw sen t'a la. An ka dugu worisɔdɔda hanba be bɔ tagamadenw ka jagukelenw de la. N'u bɔra, sigidala baarakemɔgɔw ni jagukeɣɔrɔba tigiw be tugu u kɔ. Tɔpala, tagamadenw de ta ye Niyɔruku dugu nahulubɔyɔrɔ tilace bee ye, u be ben dolari miliyari 228, mun be don duguhuduba nahulu la, san kilin kɔnɔ 2017. Nin bee la, anw man heere jɔnjɔn tege jagukela tagamadenw ye waasa u ka nɔgɔya ni demenanba sɔdɔ baara la ka sɔdɔw saya. Nga sisan, ninsɔndiya be sabula n be n'o demawalen don an ka dugusigida heeretige kan walasa ka tagamadenw ka sɔdɔda saya ani k'u ka baarabulu layiriwa. Nin be na ke heerekuda numan ye Niyɔrukusigidalamɔgɔw bulu ka jagubaara geleya ni kɔlɔlɔ juguw dɔgɔya sɔdɔcayali kunka na.

Nin Wagati kerenkerennin na, tuman mun na jamana madabagalu be ka бага Niyɔrukudugu tagamaden baarakelaw man, Ne be n disi gosi Meri ka nin baarakecugu sebe dilanni ye. «Aw ka jagukeɣɔrɔ y'aw sinipasigi ye» ye sebe mun dilanna mɔgɔsaman hagilinan ye i n'a fɔ tagamadenw ka hake kiiritikelabaw, sɔdɔyiriwali ni jagu dɔnnikelaw, u ni Jagukebaaratɔn munnu be tagamadenw hake demali kaman. Tɔjana, nin ye yeguhɔlɔ an ka jamana kan, sebe in be tagamadenw lakunahoni kape k'u ladi u ka se ke jagukeɣɔrɔ dayele nɔgɔya la Niyɔrukudugu kɔnɔ, sabula tagamadenw be, jagu kadi u ye wa u be he ka jagukeɣɔrɔ dayele nga u t'a dɔn a be damina mun na.

Nin baarakecugu sebe be nahaba hila de yira nin waati kerenkerennen na. A hɔlɔ, a be jagu baarakecugu nɔgɔya Niyɔrukusigidamɔgɔ bee ye. A hila nan, a be Meri bulunba de tɔgɔ sangɔrɔta, a yira diyen na ko NiyɔrukuMeri be tagamadenw buya, k'u ka hake d'u man, ka hɔ ko bee be kun dugu in gɔnɔ. Ne hakili la, bee be nin sebe tɔnɔn ye Niyɔruku kɔnɔ. Wa a naha dunda saman be kɔ he ka na !

Baarada la,

Niyɔruku bulunba namɔgɔ
Corey Johnson

JAGUKEYƆRƆ DƆ DAYELE WA? I GA KAN KA MUN DUN!

Ka Baara ke ni nin gahe in ye

Baara kecugu ni nin sebe in ye kɔnɔnahiliw ka baarakecugu ye an ga jamana sɔɔko kɔkulu ye. Niyoruku mara la, jagukelaw munu bɔda jamana weere la, olu be ke 38,8% ye u yere ga baarakelaw bee la, o be dɔrɔme miliyari 7,2 di jagukelaw ga sɔɔ la. ¹ Hali ni kɔkanmɔgɔw ga sa ni jamaden bangebaw ye munun ye jagu daminin sija hula, nahulu damamani bilalin be kerengerenniya la de kama jagukela munu bɔra jamana weerewu la. ²

Nin sebe in dabɔda jamana werew ka baarakelaw bee kama munnu b'a he ka bɔ jamana werew la ani munnu be baara ke sisan, u ga bɔnɔgɔla cuguya mana ke min o min ye, walasa ku deme ku ka sugandiliwu haamuya walasa ku yere ka jagu damida ani k'a baara Niyoruku mara la. Nin sebe in dida i n'a ɔ jatemidaba, wa kunnahoniw be sɔɔ a kɔnɔ walasa k'i dema ka jagukecugu suguya sugandi mun bennin don i ma, wajibi munnu be i ka jagu sigi sin kan ani sara ni takasi dɔw i ka kan ka munnu magɔnɔ walasa i ka se ka da mɔgɔw ne na jagu kama.

Nin gahe in te kuma wajibiyalenw kan i n'a hɔ lase walima yamariyali sebe munnu be se ka pini baarakeyɔrɔ walima baara kerengerennen dɔ la. **Nin gahe in te sariya walima impositi ladilikan di.** Dusu dunda kusube jagukelaw kɔnɔ munnu be bɔ jamana werew la, u ka sariya ladilikanw pini u kilin-kilin bee ka bɔnɔgɔla, jagu, walima impositi wajibiyalenw ni dantegeliw kan. Walasa ka kunnahoni werew sɔrmdɔ, aw ye gahe in kɔnɔhenw yɔrɔ laje. Kunnahoni munnu be nin gahe in kɔnɔ, olu be sen na kabini san 2018 Ɔkutɔburukalo, wa u tena wuli.

1. "Niyoruku Tagamadinw." (Ɔkutɔburu kalo, Tile 4, San 2017) Ameriki Jamana Tagamadinw Kunbeli Bulunba.

www.americanimmigrationcouncil.org/research/immigrants-in-new-york

2. "Sɔɔko ko munun be ke ka pasin jamana werew ga baarakelaw bisimilali ma." (Sebutanburukalo tile 8, san 2015) Kauffman ka tɔnba.

www.kauffman.org/what-we-do/resources/entrepreneurship-policy-digest/sɔɔko-ko-ka-ka-ga-baarakelaw-bisimila

Damidandin

Baaragela yeremahwɔnyali walima baaragela? (Ani mun na a naha ka bun)

Mɔgɔ saman munnu bɔda jamana werew la ka na, olu be geleyaw sɔɔɔ walasa ka baara sɔɔɔ mun sara ka ni Etazuni jamana na. Jagukelaw ga keli be se ka ke sababu ye ka bɔ jamana werew la ka taa ne sɔɔɔku siratege la. Kerɛnkerennemi-nya la, ni i ma sɔn ka baara ke Ameriki i n'a hɔ baarakela, n'i y'i yere ka jagu damida, o be se k'i dema ka balo sɔɔɔ.

A man ni baarakeyɔɔɔ dɔ ga mɔgɔ dɔ ta baara la, u b'a dɔn ko yamaruya te mun na ka baara ke Ameriki. Baaradibaga kilin-kilin beɛ ga kan k'a segesege ko baarakela yamaruyara ka baara ke:

- ▶ Ka pinigalisebe laha i-9
- ▶ Baarakelaw ka dantegeli sebenw laje (i n'a ɔ Jagukeyɔɔɔba ka lakana nimɔɔ, karti serekili, pasipɔri, a nɔgɔnnaw).

Federali walima Niyɔruku jamana sariya si t'a bali ka bɔ jamana were mɔgɔ la mun ma baara yamaruya, ka ke jagukeyɔɔɔ tigi ye walima ka ke baarakela yeremahwɔnyalen ye. Baarakela yeremahwɔnyalen be wele tuma dɔw la ko “baarakela yeremahwɔnyalen”. Baarakelaw yeremahwɔnyalenw man kan tuma beɛ ka seben I-9 daha u ka Saanikelaw ye ni u be benkanseben kuda damida. N'i ye jagukeyɔɔɔ dɔ sigi sin kan i n'a hɔ sariya Jagukebaarada danhadalin i n'a hɔ a be cugu mun na nin sebe in kɔnɔ, sariya Jagukebaarada yere be se ka jagu ke, i n'a hɔ ka henw ni baarakeminanw di ani ka benkansebenw ke.

Tuna la, jamana were mɔgɔ saman be se ka balo sɔɔɔ ni u ye jagu damida, u ka bɔnɔgɔla cuguya mana ke mun o ni mun ye. A naha ka bun kosebe i n'a hɔ baarakela, i ka sariyaw labatu minnu be tali ke i ka jagu baara la, hali ni ninsɔngɔ sarali ye. I ga kan fana k'a haamu ko jagu dami-dani be sebenw di gɔferenaman ka nɛmɔgɔw ni wɔribonw ma, o te mɔgɔ genni bali ka bɔ Ameriki, wa a te sira di mɔgɔ ma mun be se ka ke sariya siratige la. Nka, ko dɔw la, kiritigelaw munnu be bɔnɔgɔla kopew la, olu be se ka jatemida ke kujuma jagukeyɔɔɔ tigiya ni ninsɔngɔ sarali la.

Aw be se k'a dɔn cugu mun na ni aw ye baa-rakela yeremahɔrɔnyalen ye

A ga gelen ka dansigike yala n'i ye yerejagukela ye walima n'i ye baarakedin ye. O kɔsɔn, i ga kan ka ladilikan jini sariku kan k'a dɔn i be baa-rasugu mun na.

Baarakelaw yeremahɔrɔnyalenw be jagu la u yere ye, wa u be henw walima baarakeminanw di u ka Saanikelaw ma. Ni i be henw walima baarakeminanw di cugu mun na ani i ka jagu woriku siratege la, ni i te i ka Saanikelaw kɔlɔsi ka taa a he, a ka c'a la, i bena jate baarakela yeremahɔrɔnyalen ye, wa i tena jate i ka Saa-nikelaw ka baarakela ye. Ne nata la aw bena misali segesegeli sebenw sɔdɔ munnu be baa-rakela cuguya juman ni baarakela yeremahɔrɔnyalen cuguya ye.

Ni i ye sariya jegulu were da i ka jagu kama, sariya jegulu yere be se ka henw walima baara dɔw di Saanikelaw ma. A ka c'a la, n'a sɔdɔ i tena jate baarakela ye ni **i ye i ka jagu tigi ye ani n'i y'a mara**. O de kama, a ka ni baarakelaw munnu ka baarakeseben te u bulu:

- ▶ U ga jagu bee walima a yɔdɔba dɔ ye u yere ta ye; Ani
- ▶ U ka jagu kecugu kɔlɔsi.

Baarakela walima Baarakela yere mahoronyalen?

Ne be baara ke lu ladunbaga ye ani ka n ka baara ke Saanikela suguya saman ye. Site web do be n bulu mun be n ka baara musagaw jira. Ne be sara ne ka baara la, lere sara te ne la. Saanikelaw be se ka ne ka baara jini ni u ye laje ke kolokoli-ra kan walima telehoni he. Dunanw bu yere ka saniyahenw ni u ga minanw di.

Ne be baara ke denbaya do ka so ladunbaga ye ho jumadun sokoma 8 na ka se wulada 4 ma. N ye n ka sara benkan ke dokome 15 ye lere kono ani n be bega kan ka ke do hara n ka sara kan san o san walasa ka se ka janamaya musagaw kunben. Ne ni denbaya mun be baara ke joko he, o de be saniya minenw ni henw bee di u ma. U be seben do to n ye mun kono cikanw be soko mun ga kan ka ke dun o dun. Dokokun labanw na, tuma do la, ne be baara ke denbaya werew ye walisa ka wari soko.

Buludunsida A

Buludunsida B

A ga Jagukeyoko kolokoli

Nahuluba don i yere ka joko la,
i ka minanw, i ka, i ka henw ani i ka
baarakeminanw na

Aw be woriku harati ta ka kono walima
kono soko

Aw ye aw yere ka sara hake sigi walima
ka ku-marokonya ke

Aw be se ka sugandi ka aw yere ka dema
ta baa-ra la

U horonyalen don ka ban baara dilenw na

A be se ka baara ke ni Saanikela to ye

Baara be ke cugu munna, waati mun na
ani joko mun na, a be o kolokoli

Ne ye
BAARAKELA
ye

Ne ye
KONTRAKTERI
YERENKERENNEN
ye

Baarakela walima Baarakela yere mahoronyalen?

Ne ye Jagukeyorɔ niyɔrtigi ye baarakeyɔrɔ dɔ la ni u magu be ne ka baara la. Ni Jagukeyorɔba magu be ne la, u b'a latige ne bena baara ke don munnu na ani waati joli kɔnɔ. Ne be sara ni baara banna, lere sara te. Ni ne magu be sara la, ne be fatura ci Jagukeyorɔba ma. N be baara ke baarakeyɔrɔ saman werew la be o jatebɔ baara sugu ke. N be baara ke ka bɔ n ka so biro la ani ka baara ke ni n yere ka baarakeyɔrɔ oridi-nateri ye.

Ne be baara ke leri 30 kɔnɔ dɔgɔkun gɔnɔ, waati dahalin na baarakeyɔrɔ dɔ la i n'a hɔ Jagukeyorɔ niyɔrtigi ani ka dɔgɔkun sara sɔdɔ. A ka c'a la, ne be baara ke ka bɔ so ni n yere ka oridinateri ye. Ni n b'a he, n be se ka n tɔgɔ seben n be baara ke Jagukeyorɔba mun na, o ka keneyasu la. Tuma dɔw la, n be baara nini jagukeyorɔ dogomando werew he ni n te baara ke o Jagukeyorɔba la.

Nahulumarala A

Nahulumarala B

A Ka Jagukeyorɔ kɔrɔsili	☒	☒
Nahuluba don i yere ka yɔrɔw la, i ka munenw, i ka munenw, i ka henw ani i ka baarakeminanw na	☒	☒
Aw be woriku harati ta ka tɔnɔ walima bɔne sɔdɔ	☐	☒
Aw ye aw yere ka sara hake sigi walima ka ku-maɔrɔrɔnya ke	☐	☒
Aw be se k'a sugandi ka aw yere ka dema ta baa-ra la	☐	☒
U horɔrɔnyalen don ka ban baara dilenw na	☐	☒
A be se ka baara ke ni Saanikela tɔw ye	☒	☒
Baara be ke cugu munna, waati mun na ani yɔrɔ min na, a be o kɔlɔsi	☐	☐

Ne ye
BAARAKELA
ye

Ne ye
KONTRAKTERI
YERENKERENNEN
ye

Ladilikanw jagukεcugu sugandili kama

Sisan, i y'a latige ka jagu damida, i bena a jini k'a don jagu sugu mun bennin don i ma! Nin yoro in be kunnahoni di sugandili suguya werew kan i be bulu walasa k'i ka jagu laben.

Jagukεyoro dow be ni sariya gelenw ye ani wori bilali wajibiyalenw ni damida musakaw ka sa. Jagukεyoro werew sigili be se ka nogyo, ni pa-piyew te ke walima ni u te ke, walima ni wori hake ka dogo, nka jagukela ka harati ka bon wari-ko ta han he. Walasa ka jagukεcugu numan sugandi i magow kama, a naha ga bun i ka ha-kilina jonjon dow haamu jagokεcugu kan Niyoru-ku mara la.

I yere ga woriku lakandali

Jagukεyoro be se ka ke sariya siratege la jegulu ye mun ni jagukela te kilin ye. Jegulu mun ye mogo ye, se be a ye sariya siratege la ka benkanw walima benkanw ke, a be se ka juruw ni juruw sodo, a be se ka kiritige ani ka jalaki u ka walew la.

Ni i ga jagu ye sariya sira were ye, i yere ga **jalaki dan be se ka ke**. I ga jigiha jagu juruw la, a ka c'a la, o be dan i yere ka wori bilalen ma jagu la. Ni i ka jagukεyoro ye sariya siratege la jegulu were ye, wa ni u be ka kiritige, i yere ka nahulu", i n'a ho i ka so walima i ka mobili, a ka c'a la, olu be lakana ka bo mineni na walasa ka jagukelaw ka jininiw daha. Naha were min be jagu ke sariya siratige la, o ye ko Jagukεbaarada yere be se ka jago ke sariya siratige la hali ni a tigi ma yama-ruya ka baara ke walima ka jagu ke Etazini jama-na kakan.

Nin dodu in kono, an be nin sariya jegulu suguya ninnu musakaw ni u nahaw laje be se ka sigi senkan Niyorkiu jamana na walasa ka dan sigi mogo yere ka jalakiw la: Jagudemarogonya Dasigini, Ninyodo Hagetilalin Jaguyodoba, ani jagutonba kerengerennenw.

Walasa ka naha sodo sariyaseben danharalen do ka **jalaki danma** na i ka Jagukεyoro ba ye:

- ▶ aw ye aw jija ka aw yere ka naholu haranhasi ka bo aw ka jagu ta la
- ▶ woribon jateboseben were da wuli i ka sariya-tigiya jegulu ye
- ▶ baara ke ni ton togo ye benkansebenw ni pi-blisitew kono (sanni ka baara ke ni i togo ye)
- ▶ aw ka Ninsogo taamasiyen nimoro (EIN) danhara-len sodo ani ka Ninsogo deklarasiyon dan-haralinw di aw ka sariyatigiya jegulu ma, ni a mago be o la.

ITIN ye mun ye ?

Ni i ye sɔɔ sɔɔ, i wajibiyalen don ka ninsɔngɔ sara. Takisibɔla kilin-kilin bɛɛ ka taamasiyen nimɔɔ (ITIN) bɛ di jamana Nisangɔ baarasu hɛ (IRS) ka di mɔɔw ma munnu tɛ se ka Lakanali Sigidasigi Nimɔɔ sɔɔ nka munnu ka kan k'u ka Ninsɔngɔ di. Ni i ye Lakanali Sigidasigi Nimɔɔ (SSN) sɔɔ, i tɛ se ka ITIN sɔɔ. Hali ni i ka baara yam-aruya waati tɛmɛna, i ka SSN bɛ baara kɛ hali bi Ninsɔngɔ jatebɔ kama.

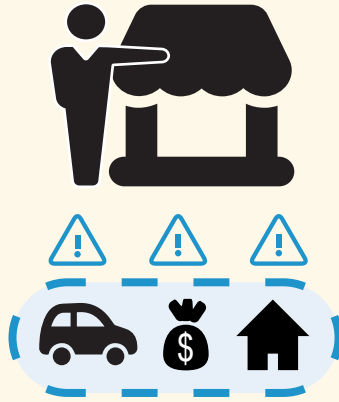
I bɛ se hana ka baara kɛ ni ITIN ye walasa ka woriku baara caman sɔɔ i n'a hɔ ka juru sɔɔ walima ka Woribun jatebɔsebe da wuli, i ka bɔɔɔɔ cuguya mana kɛ mun o mun ye. Wala-sa ka kunnahoni werɛw sɔɔ, aw ye sebe lajɛ min tɔɔ ye ko [I ka wori, i ka sininasigi! sebe ni jɔɔɔ mun bɛ nahulu kalanni ni hanga dicugu kan](#), o ye nahulu ye mun bɛ se ka kɔkanmɔɔw dema u ka u yere ka woriku suganditaw haa-mu.

NI ye mun ye ?

Federali ni Niyɔruku jamana ka Ninsɔngɔ ko la, jagukeyɔɔ o jagukeyɔɔ mun bɛ ni baarakɛlaw ye, o ka kan ka Baarakɛla ka taamasiyen nimɔɔ (EIN) sɔɔ. Jagutɔnbaw ni Ninyɔɔ Hagetilalin Jaguyɔɔɔba (LLC) hanba ka kan ka EIN sɔɔ.

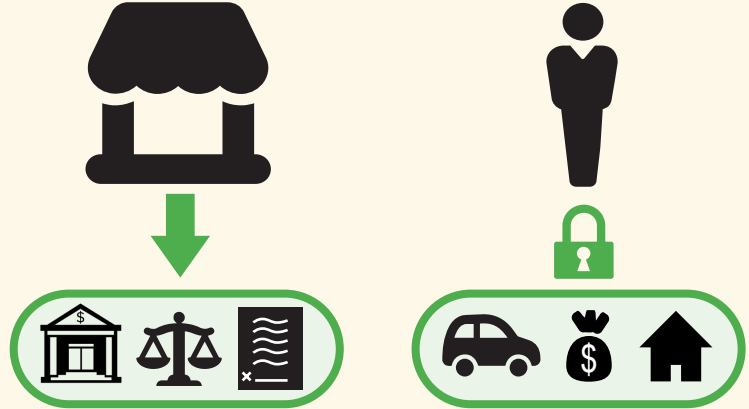
A ka c'a la, wɔribonw bɛ EIN de wajibiya walasa jagukɛla dɔ ka se ka wuribun jatebɔseben da wuli. Walasa ka EIN sɔɔ, jagukeyɔɔ dɔ bɛ se ka Jabilisebe SS-4 ("Baaradibaga ladɔnni sebe") di IRS ma walima ka seben di telehɔni hɛ walima bɔɔɔsira hɛ.

Ni awu ni awu ka jagu be sariya siratege la jegulu do

awu yere ka nahulu be farati la.

Ni i ka jagu ye sariyasun danharalen ye...

I ka jagu be se ka juru ta, ka kiritege ani ka benkansebew ke.

Ani i yere ka henw lakandani don!

I ka jagukelaw ka Ninsogɔ wajibiyalenw haamu

A mana ke cugu wo cugu, mɔgɔ wo mɔgɔ be sɔdɔ sɔdɔ Etazuni, o tigi ga kan ka Ninsogɔ sara fédéral, état ani local goferenamanw ye. Ninsogɔ wajibiyalenw be bo hen saman na i n'a ho n'i ye i ka sebe di i ma i n'a ho huduɔgɔnma walima huduɔgɔn, i be wori hake mun sɔdɔ san kɔnɔ, ani i sigini be yɔrɔ mun na Niyɔruku mara la.

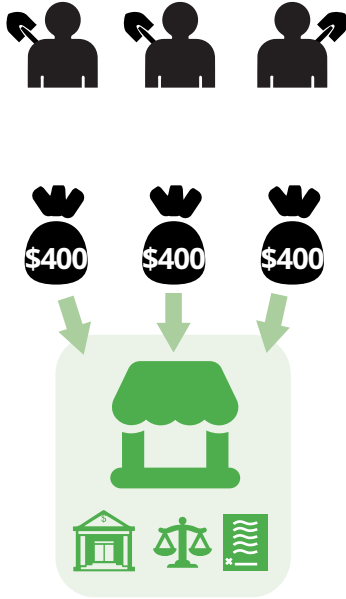
A ka s'a la, ni i ka jagu sigicugu ga nɔgɔn, i ka Ninsogɔ wajibiyaniw be nɔgɔya. Jagukecugu doɔw b'a to i be se ka sɔdɔ mun sɔdɔ i ga jagu la, i k'o ho i yere ka sɔdɔta Ninsogɔ sebe kan, o be se ka Ninsogɔ labenni nɔgɔya jagukelaw bulu.

Aw k'a don ko nin sebe in ma dabo ka ladilikanw di Ninsogɔ ku la. Dusu douna jamana werew ka baarakelaw kɔnɔ u ka Ninsogɔ ladilikan jini Ninsogɔ baarakela nana do he. Nahulu yɔrɔ be kuma Jagukebaaradaw hana kan munnu be se ka se ka dema don ka i ka Ninsogɔ jiningaliw jaabi ka nasin i ka jagu ma.

Jagukeyo hula ga kuko

Ninyoko Hagetilalin Jaguyoko*

Tari saba be dugugulu labenni jagu damida ko ko he. U bu ka jagu sebe i na ko Ninyoko Hagetilalin Jaguyoko (LLC). U ka LLC ye sariya siratege la ton were ye.

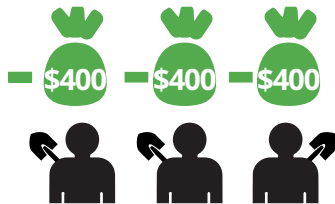

Moko kilin-kilin bee be doome 400 dun damido musagaw la ani jagukela be **jagu juru** do do wribon do he.

Jagu in be dese, wa a be dabila kalo dama dala kohe ni juru ye mun ye doome 8000 ye.

To ko be dan doome 400 ma, Ninyoko Hagetilalin Jaguyoko LLC moko kilin-kilin bee ye mun di ani jagu nahulu wedew.

Jagukelaw yere te jalagi LLC juruw la ani u yere ka nahulu lakandani don.

Moko kilin jagukeyo

Moko kilin mun ye dugugolotigi ye, o bu yere ka dugugolo labenni baara damida. Ale na ka jagu be jate sariya siratege la Jagukebaarada kilin ye sariya ko ko.

A bu ka worimaralen doome 400 dun a ko ko, ka a **yere** ga karti dun ta walasa ka minanw san a ka jagu kuda kama.

Jagu in be dese, wa a be daha ni karti juru ye mun ye doome 8000 ye.

A ye doome 400 mun bila, o tigi kilenpe koneda a la, wa sisan a ga kan ka karti juru sara, no ye doome 8000 ye, ka hara to ko kan.

Na ma juru sara, karti Jagukeyoko be na a yere ka nahulu pini walasa ka juru sara, a ka mobili, a ka su ani a yere ka worimarataw hana sin be o la!

*An be kuma LLC kan nin misali in na, nka sariya siratege la Jagukebaarada suguya werew munnu kohoda kohe nin sebe ko ko, olu hana be dan sigi moko yere ka jalagiw la.

JAGU NANABŪLI 6 MUNNU BE KE ņŪGŪN HE

Jagukelaw ka misali suguya wŵŵŵ be yen munnu be ke ka saya Niyŵruku mara la, munnu be tali ke jamana werew ka baarakelaw la. U dŵw ye nunu ye:

- **Mŵgŵkilin tigiya jaguyŵŵ**
- **Harankaniba**
- **Jagudemaŵŵŵnya Dasigini**
- **Ninyŵŵ Hagetilalin Jaguyŵŵŵba (LLC)**
- **Jagutŵnbaw**
- **Baarakewŵŵ demaŵŵŵnya**

Nin sebe in be jagukecugu duuru hŵŵw lajelen di. Demaŵŵŵnya be se ka sigi sinkan Jagukebaa-radaw he, LLC walima Jagutŵnbaw he. K'a sa-babu ke a jŵcugu kerengerennin ye, nin sebe in te taa demaŵŵŵnya dŵ ka jagu wajibyaninw n'a ka wajibiw nehŵli la. Walasa ka kunnahoni wedew sŵdŵ demaŵŵŵnya kan, aw ye nahulu-mahenw yŵŵŵ laje.

Məgəkilin jagukəyər

Məgəkilin tigiya jaguyəddə ye jagukəcugu nəgəman ye i bə se ka baara kə ni mun ye walasa ka jagu kə ani mun sigili ka nəgən. I bə se ka kə i kilinpe ye kaban ni i ye baara kə walima ni i ye hənw heere, hali ni i ma sēbenw di gəferenaman ma. Damido musagaw ka dəgə bawo i man kan ka sara sara walima ka sēbenw di i n'a hə jagukəcugu təw. Ikomi i b'i ka jagu səddəta hə i yere ka Ninsəgə deklarasiyən kan, Ninsəgə sēbenw labenni ka nəgən kusube.

Mənkele tigiya jaguyəddə kunkali

 <p>#A tigiw</p>	<p>Tigi 1</p>	<p>O tigi kilinpe de ye jagukela ye.</p>
 <p>Daminədo</p>	<p>Daminədo nəgəman</p>	<p>A dabərə ni i ye jagu damida sijnə kilin.</p>
 <p>Baarasəhən/ ninigalisebə</p>	<p>Dəgəyali tanya</p>	<p><i>(Diyaguyatə)</i> Jagukəyər təgəsēbenni sara mun bə kə cuguya la, n'o tē kilin ye marabuluw hē, ni jagu təgə ni jagukela təgə tē kilin ye.</p>
 <p>Ninsəhən labeni</p>	<p>Nəgəman ba</p>	<p>I b'i ka jagu səddəta hə i yere ka səddəta Ninsəgə sēbē kan.</p>
 <p>Jigihali</p>	<p>Bululawəri haratiba</p>	<p>Jagukela de bə jagu juruw ni wajibiw bēə nənabə, wa a yere ka nahulu bə harati la.</p>
 <p>Wajibiyaliw Badabada</p>	<p>Kurayali/wori bilali tē sin na</p>	<p>Wajibi tē i ga sēbē wərəw di gəferenaman ka baarakeyərəw ma walasa ka Mənkele tigiya ja-guyəddə mara.</p>
 <p>Mun kəpi</p>	<p>Bələləsira dilanbagaw, dugukuluko nənabəba-gaw, haamaw, kalanhaw, sēbennikəlaw ani dəngotigiw</p>	

Harankaniba

Harankaniba dɔ be baara ke kupuman jagomukela hula walima u saman bulu munnu b'a nini ka woriku Jigiha la walima haratiw tila jɔɔɔn na ani ka jagu ku latege jɔɔɔn he. A be baara ke jagukelaw ye munnu dalen be jɔɔɔn na bawo jɔɔɔn kilin-kilin bee ka baara ye jɔɔɔn tɔw ka lategew ye.

I n'a ho Mɔgɔkilin tigiya jaguyɔɔɔ, sebenw ka dɔgɔ walima u te yen munnu be se ka ke sababu ye ka Harankaniba dɔ sigi sin kan. I be se ka ke Harankaniba dɔ gɔɔn kaban ni i ye jagu ke ni mɔgɔ were ye ani n'i y'i yere yira iko ja-gukejɔɔɔn. A be ho kusube jɔɔɔn ka jɔɔɔnya benkansebe dɔ laben, sebe nahama mun b'a jehɔ jɔɔɔn kilin-kilin bee ka ju-sariyaw n'u ka kunjanbaaraw ye mun ye, jɔɔɔn kilin-kilin bee be wori hake mun don, ani jɔɔɔn be konaw janabo cugu mun na. Ho ni jekamiirikalandinw ka benkansebe dɔ be yen mun b'a yira ko o te, tɔɔn ni bɔne bee bena tila jɔɔɔn na jɔɔɔn ni jɔɔɔn ce. **Aw ga kan ka sariya dema nini walasa ka jɔɔɔnya benkansebe dɔ laben.**

I n'a ho a be ke cugu mun na Mɔgɔkilin tigiya jaguyɔɔɔ kan, mɔgɔ kilin-kilin ka nahulu te laka-na Harankaniba kɔɔ, wa jɔɔɔn kilin ka nahulu be se ka ke harati la ka da jɔɔɔn tɔ kilin ka latege jugu kan.

Jɔɔɔnya benkansebew

Jɔɔɔnya benkansebe ye sebe najama ye mun be jɔɔɔn kilin-kilin bee ka jusariyaw n'u ka kunganbaaraw yira jagu la. Baarakejɔɔɔnya benkansebew bee be ladilikan di kusube Harank-aniba kama, wa u wajibiyalen don Jagudemajɔɔɔnya Dasigini ma. Jɔɔɔnya benkansebe dɔ be nin piningali nunnu jaabi:

- ▶ HJɔɔɔn kilin-kilelin bee be wori joli bila?
- ▶ Jɔɔɔn kilin-kilin bee ka kunganbaaraw ye ju-manw ye?
- ▶ Jɔɔɔn bena hakilina do ta cugudi?
- ▶ Jɔɔɔn bena tɔɔn ni bɔne tala jɔɔɔn na cugudi?
- ▶ Jɔɔɔn bena benbaliyakow janabo cugudi ?
- ▶ Mun be ke ni jɔɔɔn dɔ y'a latege ka bɔ jagu la walima k'a ka niyɔɔ feere o jagu la?

Harankaniba kunkali

 <p>#A tigiw</p>	<p>Tigiw +2</p>	<p>Jagukela munnu be ɲɔɲɔn hɛ, olu de ye jagu in ta ye.</p>
 <p>Daminado</p>	<p>Daminado ɲɔɲɔman</p>	<p>A dabɔɔda ni i ye jagu baara ke sɲa kilin.</p>
 <p>Baarasɔɲɔn/ ɲinigaliɛbe</p>	<p>Fosi</p>	<p><i>(Jaguyalite)</i> Bilali sara normal, mun be danhara ka sanga ni marabuluw ye, ka ɲasin ɲɔɲɔ yirali Seereyasebe ma ni jagu ɲɔɲɔ ni jagukela ɲɔɲɔ te kilin ye. Baarakeɲɔɲɔnya benkansebe dɔ be ladilikan di kusube.</p>
 <p>Ninsɔɲɔn labeni</p>	<p>ɲɔɲɔman ba</p>	<p>Baarakɛɲɔɲɔnw be jagu sɔɔɔta hɔ u yere ka sɔɔɔta Ninsɔɲɔn sebe kan. Kunnahoni-sebe dɔ hana ga kan ka di ɲɛɲɔɲɔnya in na. Baarakeɲɔɲɔnw b'u ka jagu sɔɔɔta hɔ u yere ka sɔɔɔta Ninsɔɲɔn sebe kan. Kunnahoni sebe hana ga kan ka bila ɲɛɲɔɲɔnya in na.</p>
 <p>Jigihali</p>	<p>Haratiba be ɲɔɲɔ yeregawori la</p>	<p>ɲɛɲɔɲɔn kilin-kilin beɛ be se ka jalaki a yere la ɲɛɲɔɲɔn ɲɔw ka kewalew la. ɲɔɲɔ yere ka nahulu be harati la.</p>
 <p>Wajibiyaliw Badabada</p>	<p>Kudayali/wori bilali te sin na</p>	<p>Wajibi te i ka foyi di gɔferɛnaman ma walisa k'i ka jagu cuguya mara sariya sira hɛ.</p>
 <p>Mun kaɲi</p>	<p>Dinbaya ga jagukeɲɔɲɔ • ɲɛɲɔɲɔn munnu be ɲɛɲɔɲɔnya kuntaalajan mara ani ka da ɲɔɲɔn na.</p>	

Jagudemaṅṅunya Dasigini

Jagukebaarada damadama kɔnɔ, sigi suguya hou-la be yen, Jagukebaaradaba ani Ja-gudememaṅṅunya dansigini kɔnɔ. **Harankaniba** be baara ke i n'a hɔ Mɔḡɔkilin tigiya jaguyɔɔɔ wa-lima Harankaniba be a bulu, o ye ko a be Jagukebaaradaba ka Jagudemaṅṅunya Dasigini ṅanabɔ, ka benkanw ke, ka latigew ke ani ka ku ke Jagukebaaradaba tɔḡ la.

Jagukebaarada dama ye woridunna ye mun te baara ke. U be wori bila, k'u niyɔrɔ sɔɔɔ tɔnɔ la, nka u te se ka jagu don o don baara ṅenabɔ walima ka baara ke Jagukebaarada tɔḡ la. A te i n'a hɔ Harankaniba, Jagukebaarada damadama ga mɔḡɔ yere ka nahulu be lakada. Jagukebaarada damadama ka jigihɔ be dan wori ma mun be dun jagolu la.

Jagudemaṅṅunya Dansigini be baara saman wajibiya ka damida ka teme Mɔḡɔkilin tigiya jaguyɔɔɔ walima Harankaniba la, i ga kan ka sebew bila Niyɔruku jamana ka minisiriso la (DOS) ani ka wori sara minnu be tali ke o la. Nin jagu sigicugu in kan ṅi tigiw ma minnu ka woridonnaw t'a he ka jagu damina walima ka jaabi sɔɔɔ Harankaniba ga jagu latigew la. Ja-gukebaarada dama ka sariyaw ga kan ka sebe Jagukebaarada ka benkansebe dɔ kɔnɔ (aw ye sebe ṅe 17 laje).

Kunahonibulu kuman

Jagudemaṅṅunya Dasigini ni Ninyɔɔɔ Haketila-len Jaguyɔɔɔba la, olu wajibiyalen don k'u ka jagu sigili bɔ kunnahoniseben hula kɔnɔ minnu te kilin ye dɔḡɔkun kɔkɔ tugu-tugu tɔḡnɔ na. Ka kaṅa ni mara ye, kunnahonidi musakaw be se ka ke sɔḡḡ gelen ye.

Harankaniba

- ▶ A be wari bila ani k'a niyɔrɔ sɔɔɔ tɔnɔ la
- ▶ A be jagu ṅanabɔ ani ka desizɔnw ta
- ▶ A be baara ke jeṅṅɔnɔ tɔḡ la
- ▶ Mɔḡɔ mun be sin ka jalaki Jagukeɔrɔba ka ju-ruw la. (Jagukela be se ka sariya Jagukebaarada danfaralen dɔ sigi sinkan walasa ka ke Haranka-niba ye walasa ka jalaki dama di, nka o be geleya dɔ fara a kan.)

Jagudemaṅṅunya dansigini

- ▶ A be wori bila ani k'a niyɔrɔ sɔɔɔ tɔnɔ la
- ▶ A te jagu ṅanabɔ
- ▶ A te se ka wale ke jeṅṅɔnɔ tɔḡ la
- ▶ Mɔḡɔ yere ka nahulu be lakana. Nahulu harati be dan wori bilali hɔkɔ ma.

Jagudemaɓɓoɓɓa Dasigini kunkali

 <p>#A tigiw</p>	<p>Mun be tanbi mɓɓo hula kan</p>	<p>Tigi suguya hula be yen wa a dɓɓɓaniba la kilin de wajibiyani don u kilin-kilin bee la: jɛɓɓoɓɓa ani jɛɓɓoɓɓa danma.</p>
 <p>Daminɗo</p>	<p>A damidali be kusaman pini</p>	<p>Sebe munnu ga kan ka ke walasa ka kalan ke:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Jagudemaɓɓoɓɓa Dasigini seeresɛbe ▶ Seeresɛbe mun bɓɓa a bɓli la ani a bɓli layidu taniw (a bɓlen ko kun kunahonisebe kɔɔɔ) .
 <p>Baarasɓɓoɓɓa/ ninigalisebe</p>	<p>Mun sɓɓo ga gɛɛɛn dɓɓo</p>	<p>Sebenni sara ye dɓɓɓe 200 ye, sebe bɓli seerew dili sara ye dɓɓɓe 50 ye, ani sebe bɓli musaga cuguya la mun be ke dɓɓɓe 600 fo dɓɓɓe 1200 ye. Jɛɓɓoɓɓa benkansebe do de wajibiyalen don.</p>
 <p>Ninsɓɓoɓɓa labeni</p>	<p>Nɓɓoɓɓo ba</p>	<p>I b'i ka jagu sɓɓɓa ho i yere ka sɓɓɓa Ninsɓɓoɓɓo sebe kan. Kunnahoni sebe hana ga kan ka bila jɛɓɓoɓɓa in na.</p>
 <p>Jigihali</p>	<p>Haratiba mun be jagukɛla Harankaniba bagaw la</p>	<p>Jagukɛɓɓoɓɓo kilin-kilin bee ka juruw be a yere la. Jagukɛɓɓoɓɓo ka jigihali be dan u ka wori bilalen ma jagu la.</p>
 <p>Wajibiyaliw Badabada</p>	<p>Unhun</p>	<p>Jɛɓɓoɓɓa benkansebe sebennen de wajibiyalen don, wa Jagukɛbaaraɓa saman ga kan ka bu-lunɓo bila o la.</p>
 <p>Mun kaji</p>		<p>Baarakɛlaw be ni jɛɓɓoɓɓo ye munnu b'a he ka wori bila nka u t'a he ka don lategew la walima ka ke ni u yere ka kunganbaaraw ye.</p>

Ninyɔɔ Hagetilalin Jaguyɔɔba

Ninyɔɔ Hagetilalin Jaguyɔɔba (LLC) be dantegeli ke walima ka mɔɔ yere ka woriku harati dɔɔman di, o ye nahaba ye ka temin Mɔnkele tigiya jaguyɔɔ kan ani jɛɔɔɔnya sigi-cugu kan. Sariya kɔɔ, jagu ye sariya sirateɛ la Jagukebaarada ye mun ni jagukela (w) te kilin ye ani jagukela beɛ be lakana sɔɔ u yere ka nahulu la. Walasa ka juru dama mara, tigiw ga kan ka wɔribon jatebɔsebe were da wuli LLC ye, ka wori hake saman bila LLC kɔɔ walasa a ka se k'a yere ka musagaw sara, u kana u yere ka nahulu jagami jagu nahulu la, ani u kana baara ke ni LLC ka nahulu ye u yere ka musagaw kama .

LLC mɔɔ be se k'a ke LLC Ninsɔɔ sara mun na ni a dara. Fɔ ni b'a he IRS he k'asist ka ninsɔɔ bɔ LLC la tɔnba, a ka c'a la, aw b'a he ka baara ke ni aw ye aw yere ka imposi ye. **LLC kɔɔmɔɔw ga kan ka laadilikan na Ninsɔɔ dɔnbaga dɔ he u kasetili kan.**

LLC kɔɔmɔɔw be se k'a sugandi LLC bena Ninsɔɔ sara cugu mun na ni a dabɔda. ho ni sebe dɔ kera IRS fe k'a sugandi ka ninsɔɔ bɔ LLC la iko Jagutɔnbaw, a ka c'a la, tigiw bena jagu sɔɔta ho u yere ka Ninsɔɔ sebenw kan. LLC kɔɔmɔɔw fa kan ka laadilikan nini Ninsɔɔ dɔnbaga dɔ he u ka sugandiliw kan.

Labaarali benkansebe

Labaarali benkansebe ye sebe nahama ye mun be baara ke ni LLCw ye, mun b'a ka tɔndenw, a ka baarakelaw, a ka baarakelaw walima a ka lasigidinw ka jusariyaw, u ka hanga ani u ka kun-ganbaaraw jira. Labaarali benkansebe be se ka ke ka kɔn badukunw bilali ja, tile 90 kɔɔ walima tile 90 kɔɔ.

Ninyɔɔɔ Hagɛtilalin Jaguyɔɔɔba kunkali

 <p>#A tigiw</p>	<p>Mun ye 1+ Tigiw ye</p>	<p>LLCw bɛ se ka kɛ ni LLC tigi kilin walima tigi saman ye.</p>
 <p>Daminɛdo</p>	<p>A damidali bɛ kusaman ɲini</p>	<p>Sebɛ munnu ga kan ka kɛ walasa ka kalan kɛ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Jagukɛbaarada ka sariyaw ▶ Sebɛ mun bɛ bɔ kɛnɛ kan ani sebɛ bɔli layidu taniw (sebenni wajibiyalen kɔhɛ kun-nahoniseben kɔɔɔ) .
 <p>Baarasɔɔɔɔ/ɲinigalisebɛ</p>	<p>Dagɛlen</p>	<p>Jagukɛbaarada ka badukunw bilali sara ye dɔɔɔɔɔ 200 ye, sebɛ bɔli seereyaw ye dɔɔɔɔɔ 50 ye, ani a ka c'a la, musaka mun bɛ kɛ dɔɔɔɔɔ 600 fo dɔɔɔɔɔ 1200 ye walasa ka sebɛ dɔ bɔ. Labaarali benkansebɛ dɔ de wajibiyalen don.</p>
 <p>Ninsɔɔɔɔ labeni</p>	<p>Ku ɲagaminin dɔɔɔɔ</p>	<p>LLC bɛ se ka sugandi saman kɛ ka kɛɲa ni jagu kɛcugu ye ani a kɔɔɔɔɔɔɔɔ hake ye.</p>
 <p>Jigihali</p>	<p>Jigihali dɔɔɔɔɔ/ Sɔɔɔɔku harati</p>	<p>Jagukɛɔɔɔ ye sariya sirateɛɛ la Jagukɛbaarada ye mun ni jagukɛla (w) tɛ kelen ye. Jagukɛɔɔɔɔɔɔɔɔ ga juru dan bɛ ye, wa u ka juru bɛ woriko ta fan hɛ dɔɔɔɔ ho ga se wori hake ma mun bilala jagu la.</p>
 <p>Wajibiyaliw Badabada</p>	<p>Unhun- Wajibiyani Badabada do sebemara la</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Labaarali benkansebɛ dɔ ta tile 90 kɔɔɔ, Ja-gukɛbaarada ga seereyasɛbɛw dahani kɔhɛ. ▶ (A diyaguyani tɛ) A ka tɔndenw/ɲɛmɔɔɔɔ ka ɲoɲoɲɛ labɛn ▶ LLC dun ga sebɛw mara ani Ninsɔɔɔɔ sɛbɛw ▶ San 2 wo san 2, awu bɛ san fila jatebɔsebɛ dɔ di walasa ka laderesi dafa/ka a sɛmintiya
 <p>Mun kani</p>		<p>Dutigi munnu b'a hɛ k'u yɛɛ ka wamirimarataw n'u ka woriko to u ka jagu la, wa u bɛ se ka ɲininiw ɲanabɔ munnu bɛ sinna.</p>

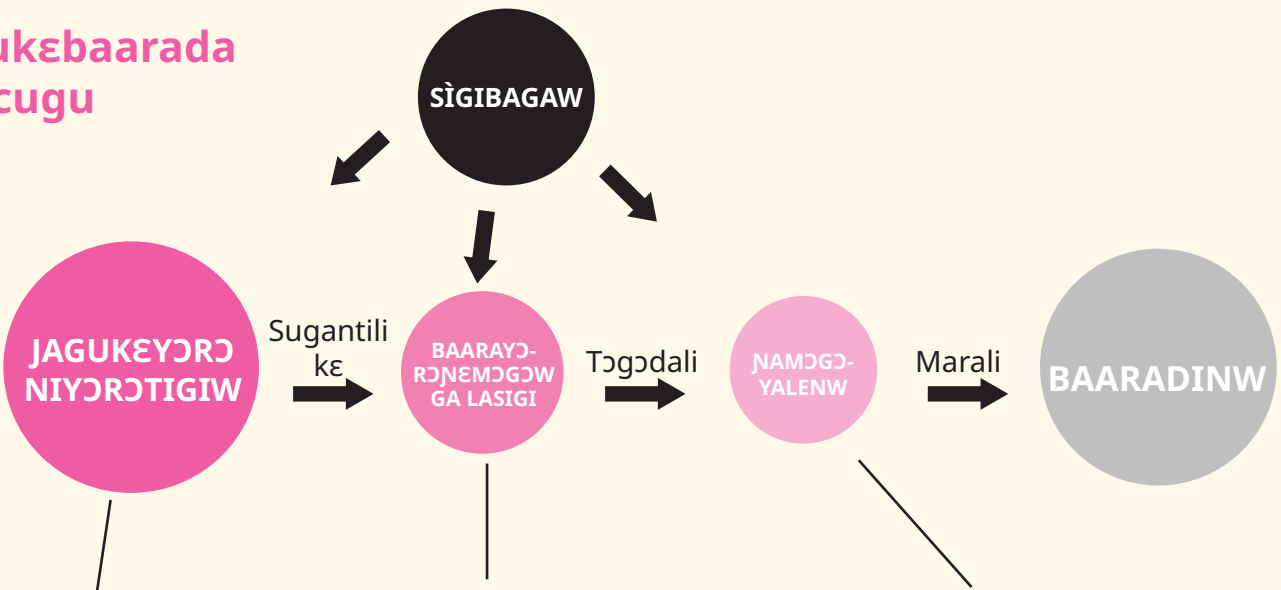
Jagutonbaw

A ka c'a la, ton be ke Jagutonbaw ye mimunnu tigi ka sa bawo a be se di ka jatew bo. Jatebo be Jagutonbaw ka buluhara do yira. Ka Jagutonbaw do don a kono, o be sebe saman de wajibiya, wa musagabaw be taa ne ani sariya siratege la.

Jagukebaarada bee ka kan ka ke ni sariyasunw ye, Baarayoronemogow ga lasigi. Jagukeyoroba in sigili koha, Jagukeyoro niyorotigiw ka kan ka Jagukebaarada ka laje do ke walasa ka sariyasunw ta ani ka namogow suganti. Jagukebaarada te jagukecugu numan ye baarakela bulu mun be jagu dogomando damida. LLC be ton ka naha bee di jagukela dogomando do ma, mun ka gele kusube, mun be se ka hen saman ke, ani mun ladonni ga nagon.

Ka fara o kan, a ka c'a la, Jagukebaarada sigicugu harati ga bu kusube jamana were baarakela ma mun ma yamaruya ka baara ke. Ni jagolukela be jagu ke i n'a ho Jagukeyoroba ka baarakela wali-ma ni a ye sara soso Jagukeyoroba he, a ka c'a la, u bena jate baarakela ye. Walasa k'a don ko i ka jagu duna jamana kono ani ka baara ke ka kana ni sariyaw bee ye munnu be silataama, hali ja-mana ni jamana hanga ka Ninsogo sariyaw, i jija ka sariya ladilikanw ni bilasiralikanw sodo ni i be i ka jagu buludaniw laben. Jamana tonbaw ka Ninsogo furakecugu ka gelen, wa a te nin sebe in kono.

Jagukebaarada sigicugu

Mogow mun ye Jagukeyoroba ka jatew san, ka Jagukeyoroba kemesarada la, ka da a ka jatedenw hake kan. Ni Jagutonba do duna a kono, a ka c'a la, a tigiw de ye a ka Jagukeyoro niyorotigi holow ye.

Mogow kulu do mun sugandira ka ke Jagukeyoro niyorotigiw ka najaw yira. Directeurs hana be se ka ke Jagukeyoro niyorotigiw ye, nka o te wajibi ye. Namogowaso do ka kan ka ke ni namogow kilin ye a dogoyaniba la. Directeurs de ka baara ye ka Jagukeyoroba ka kobaw kolosi ani ka latigew ke.

I ka ke dun o dun baara kuntigi ye ani hanga be i bulu ka wale ke jagukow kan. **Lasigidunw be se ka jate baarakelaw ye sariya kono, wa u ga kan k'u ka sariya siratege yira walasa ka baara ke Ameriki.**

Jagunkeyɔɔ baara kunkaliw

 <p>#A tigiw</p>	<p>Mun ye 1+ Tigiw ye</p>	<p>A ga c'a la, Jagutonbaw be ni tigi saman ye, munnu be wele ko Jagukeyɔɔ niyɔɔtigiw, nka u be se ka sigi sinkan hana ni Jagukeyɔɔ niyɔɔtigi kilin ye.</p>
 <p>Daminedo</p>	<p>A damidali be kusaman pini</p>	<p>Sebe do dini kɔhe, Jagukebaarada ga laje kan ka ke walasa ka sariyasun wajibiyaniw teme ani ka pamɔɔɔyaso suganti.</p>
 <p>Baarasɔɔɔn/ ninigaliɔɔbe</p>	<p>Dageleman ba</p>	<p>Sara mun ye doɔɔme 125 ye walasa ka Jagukebaarada ka seereyaw di. A ka c'a la, Jagutonba do bena sariya walima jatebo wori sa-man sara.</p>
 <p>Ninsɔɔɔn labeni</p>	<p>Geleyakujugu</p>	<p>Jagukelaw jijani don u ka taa Ninsɔɔɔn baarakela do he walasa k'u ka Ninsɔɔɔn wajibiyaniw haamu.</p>
 <p>Jigihali</p>	<p>Jigihali la hegemando/ Sɔɔɔku harati</p>	<p>Jagukeyɔɔ ye sariya siratege la Jagukebaarada ye mun ni jagukela te kilin ye. Jagukeyɔɔɔtiguw ka jalaki be dan u ka wori bilali ma jagu la.</p>
 <p>Wajibiyaliw Badabada</p>	<p>Unhun- Wajibiyani Badabada Gelemanw</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Jagukeyɔɔ niyɔɔtigiw ka san wo san ani kerengerenniya la ladew ▶ BaarakelJagukebaarada ka lade munnu be ke tu-ma bee ani munnu be ke kerengerenninya la ▶ Minitiw ni sebew mara Jagukebaaradaw ka Ninsɔɔɔn sebew kama ▶ San hula o san hula, i ka san hula deklarasiyon di walasa ka laderesi daha walima k'a kudaya
 <p>Mun kapi</p>	<p>Jagukeyɔɔbabaw munnu tigi ka sa, munnu ma-go be woridun saman na, wa u b'a he ka jatebosebew bo ani k'u feere.</p>	

Sanga tolima – Kεcugu jumin bennin don i ma?

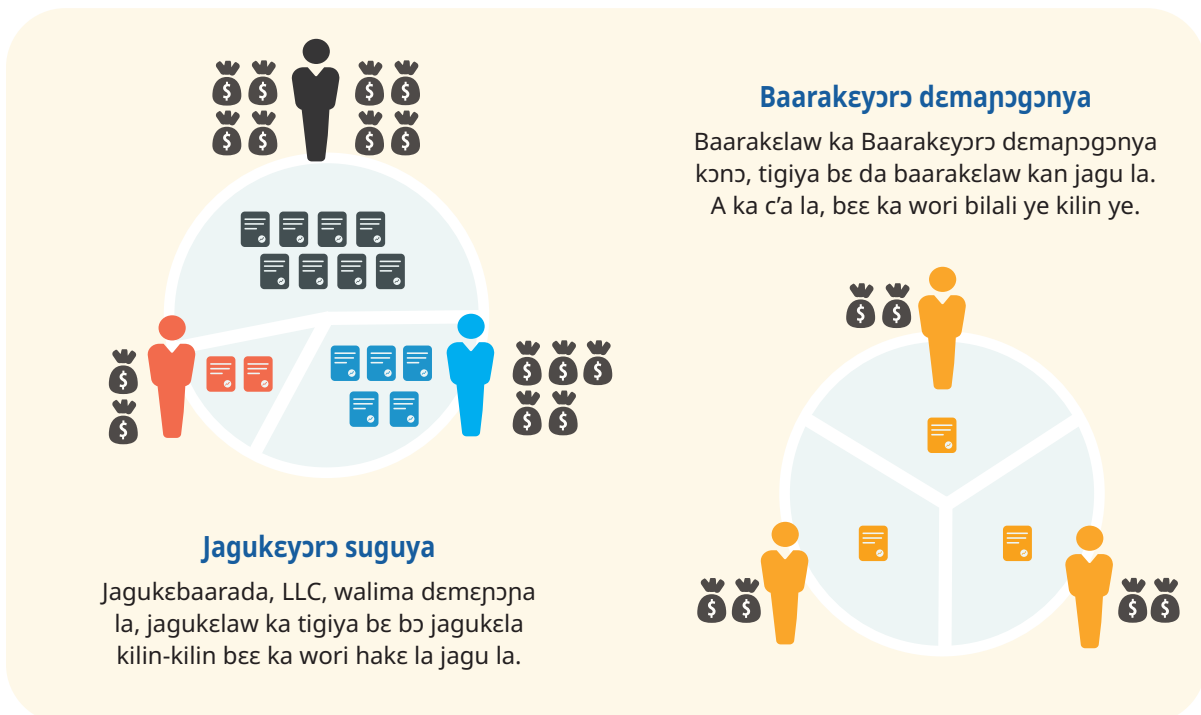
	Mεgεkilin tigiya jaguyεε	Harankaniba	Jagudεmanεεkεnyε Dasigini	Ninyεε Hagekilalin Jaguyεεεε	Jagutεnbaw
 <p>#A tigiw</p>	Tigi 1	Baarakε- εεkεnyε 2+	Harankaniba 2+ni Jagudεmanεεkεnyε Dasiginiw	εεεkεnyε 1+	Jagukεyεεε niyεεεtigiw 1+
 <p>Daminεdo</p>	Nεεkεman ●	Nεεkεman ●	Geεεman εεεni ●	Geεεman εεεni ●	Geεεman ba ●
 <p>Baarasεεkεn/ ninigaliseεε</p>	Fosi/ εεkεmani ●	Fosi/ εεkεmani ●	Mun εεεkε ga geεεn εεεni ●	Mun εεεkε ga geεεn εεεni ●	Dageεεman ba ●
 <p>Ninsεεkεn labeni</p>	Nεεkεman ba ●	εεεni na ●	εεεni na ●	εεεni ho geεεman ●	Geεεyεkεjugu ●
 <p>Jigihali</p>	Sanhε ●	Sanhε ●	Mun sεεkεn yεεεnin jaguyεεkεnyε la ●	Dansigini ●	Dansigini ●
 <p>Wajibiyaliw Badabada</p>	Fosi ●	Fosi ●	Damadama ●	Damadama ●	Samanin ●

Baarakeryo demaḡoḡnya

Baarakelaw ka Baarakeryo demaḡoḡnya ye jagokecugu kuda ye mun kɔno baarakelaw be jagu ke ani k'a namida. A ka c'a la, baarakelaw be wori hɔɔ di demaḡoḡnya dɔ ma walasa ka ke tɔndin ye, wa o de kosɔn, u be tɔno sɔdɔta hake bennin sɔdɔ. Nin misali nin na, baarakela beɛ ka wete hanga be ben ni jagu latige nahamaw ye i n'a hɔ juruw sɔnni, benkansebew, ani ka sɔn Jeyoḡɔn kuraw ma.

Demaḡoḡnya be se ka sigi sinkan jagukecolugu dɔw he munnu nehɔda ka teme nin sebe in kɔno, i n'a hɔ demaḡoḡɲa, LLC walima jagutɔnba. A ka c'a la, demaḡoḡnya be baara ke ni LLC sigicugu ye i bawo a be se ka wuli ka bɔ a nɔ dɔ, wa a be hen dilanni ni a ladonni musakaw dɔḡɲa ka teme jagutɔnba kan, wa a kapi kusube tigi saman bulu ka teme mɔḡɔw ka jagutɔnbaw kan. Demaḡoḡnya LLC be jalaki a dama ni tɔndenw ma. Demaḡoḡnya be se ka deme don ka kɔkanmɔḡɔw lakana munnu te sariya siratege la, ka bɔ naha sɔdɔli la sada sonya he walima kujugu werew he, nin kilin-kilin be be baara ke.

[Niyoruku mara ye baarakelaw ka Baarakeryo](#) demaḡoḡnya sigi kerenkerenniya la sariya do ta mun jɔyɔɔ kerenkerennin don ani sariya munnu be tɔndinɲa, jatebɔw, ani tɔno ni bɔnew tilatilali kan. Walasa ka kunnahoni werew sɔdɔ, aw ye nin sebe in kɔnohenw yɔɔ laje.

Naholikanw

Layidu tani kumakanw

Sebeni ni bulunobilasebe mun be segesege mɔɔ he mun yamaruyara sariya he, i n'a ho notari.

Baarayɔɔɔɔɔɔɔɔɔ ga lasigi

Mɔɔ kilin-kilin kulu mun sugantida ka ke jagutɔɔba dɔ ka Jagukeyɔɔɔɔɔɔɔɔɔ niyɔɔɔɔɔɔɔɔɔ ka lasigidin ye, ka Jagukeyɔɔɔɔɔɔɔɔɔ kɔɔsili beɛ ke ani ka hakilina nahamaw ta.

Saanikela

Mɔɔ walima jagukeyɔɔɔɔɔɔɔɔɔ mun be baara sɔɔɔ ka bo baarakela yeremahɔɔɔɔɔɔ dɔ he.

Jagukela

Mɔɔ mun b'a yere ka jagu laben ani k'a baara.

Baaradibaga

Mɔɔ walima Jagukeyɔɔɔɔɔɔɔɔɔ dɔ be mɔɔ were ka sara ni a ka baara cuguya jatemina.

Mɔɔ kilin-kilin beɛ ka Ninsɔɔɔ taamasije nimɔɔɔ (ITIN)

Nimɔɔ mun be di Nisango baarasu (IRS) he mɔɔ ma munnu man kan ka Lakanali Sidasigi nimɔɔɔ sɔɔɔ nka u ka kan ka Ninsɔɔɔ sara.

Nisango baarasu (IRS)

Federali gɔferenaman ka baarakeda mun ka baara ye ka haraɔɔɔɔɔɔɔɔɔ ka Ninsɔɔɔɔɔɔɔɔɔ laje.

jigihali

Kunganbaara dan, Sariya walima woriku juru walima harati mun be jagu dɔ la, o hage.

Tɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ

Jagukeyɔɔɔɔɔɔɔɔɔ mun be wele ko Ninyɔɔɔ Hagetilalin Jaguyɔɔɔɔɔɔɔɔɔ (LLC) kɔɔɔ, a tigiw be wele ko tɔɔɔɔɔɔɔɔɔ.

Baarakkeyɔɔɔɔɔɔɔɔɔ

Kuntigiw be sendon ga dun wo dun baara namina. Baarayɔɔɔɔɔɔɔɔɔ ga lasigi beɛ yamaruya he, olu hana be se ka ke Jagukeyɔɔɔɔɔɔɔɔɔ sigibagaw/tigiw ani baarakela dɔw ye jagutɔɔba la.

Jaguyɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ

Jagukeyɔɔɔɔɔɔɔɔɔ mun na mɔɔ hula walima mɔɔ saman be jagu in ta. Harankaniba kɔɔɔ, jeɔɔɔɔɔɔɔɔɔ be namɔɔɔɔɔɔɔɔɔ ni jagu tɔɔɔ ni tijaniw tila jɔɔɔɔ na. Jagudemaɔɔɔɔɔɔɔɔɔ Dasigini kɔɔɔ, jeɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ dɔw be jagu panabo, dɔw be wori bila jagu la dɔɔɔ, nka jeɔɔɔɔɔɔɔɔɔ be ye jagukelaw ye.

Tigi

Jagukeyɔɔɔɔɔɔɔɔɔ tigi.

Jagukeyɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ niyɔɔɔɔɔɔɔɔɔ

Jagukeyɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ niyɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ ye mɔɔ ye mun ye jagutɔɔba dɔ ka jatew san. Jagukeyɔɔɔɔɔɔɔɔɔ niyɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ be u ka wori bilani na Jagukeyɔɔɔɔɔɔɔɔɔ kɔɔɔ, u niyɔɔɔ be ben o ma.

Sebe nahamaw

Jagukebaarada ga sariyaw

Sebe mun be tɔɔ yira Sebe mun be Ninyɔɔ Hagetilalin Jaguyɔɔɔba (LLC) tɔɔ, a mara ani a laderesi yira mun ga kan ka ke walasa ka LLC sigi sin kan. LLC be sigi sinkan jegulu ka sariyaw bilali waati la walima waati wo waati kɔhe mun kohɔni don jegulu ka sariyaw kɔɔ, o man kan ka tɛmɛ tile 60 kan ka bɔ a bilali dun na.

A bilali jamana baarayɔɔbuluhada dɔ he.

► **Ninyɔɔ Hagetilalin Jaguyɔɔɔba**

San hula-hula Laseli

San hula wo san hula, LLCw ni NYS jagutɔnbaw ga kan ka san hula jatebɔsebe di ani ka dɔrɔmɛ 9 sara walasa ka jagukeɔɔɔ laderesi daha walima k'a kudaya.

A bilali jamana baarayɔɔbuluhada dɔ he.

► **Ninyɔɔ Hagetilalin Jaguyɔɔɔba**

► **Jagukeɔɔɔba**

Seriyaw

Sebe sebenin mun b'a yira jagutɔnba bena baara ke cugu mun na. Nin kunnahoniw kɔɔ, ɲamɔɔɔ be suganti cugu mun na, lajew be ke cugu mun na ani jagukelaw, ɲamɔɔɔ ani Jagukeɔɔɔ niyɔɔɔtigiw ka jusariyaw, u ka baara ani u ka hanga ye mun ye.

Kopi dɔ ga kan ka mara jagutɔnba he.

► **Jagutɔnba**

Tɔɔɔdali seereyasɛbe

Sebeni be ɲini dɔɔɔn ni jagu tɔɔɔ ni jagukela tɔɔɔ tɛ kilin ɲɛ.

hileli keli ni maraɲamɔɔɔba ye

► **Mɔɔɔkilin tigiya jaguyɔɔɔɔ** ► **Harankaniba**

► **Jɛgulu wo jɛgulu be baara ke tɔɔɔ la mun ni a tɔɔɔ sariyani tɛ kilin ɲɛ**

Jagutɔnba sigikan seereyasɛbe

Sebe mun be jagutɔnbaw tɔɔɔ n'a laderesi yira. jagutɔnba ka keta be damida Jagukeɔɔɔba ka seereyaw di dun na walima don wɛɛ la (tile 90 kɔɔ ka bɔ a bilali dun na) mun kohɔni don Jagukeɔɔɔba ka seere kɔɔ.

► **Jagutɔnba**

Jagudɛmaɲɔɔɔɔɔɔɔ Dasigini seereɛbe

Sebe mun be jɛɲɔɔɔɔɔ tɔɔɔ n'u kunnahoniw yira munnu be Jagudɛmaɲɔɔɔɔɔ Dasigini seereɛbe kɔɔ.

A bilali jamana baarayɔɔbuluhada dɔ he.

► **Jagudɛmaɲɔɔɔɔɔ Dasigini**

A labɔli Seereɛbe

I be sebe mun ci ni layidu talenw ye walasa k'a yira ko i ye kunnahonidisebenw bɔli sariyaw labato walasa ka Jagudɛmaɲɔɔɔɔɔ Dasigini walima LLC dɔ damina (aw ye sebe ɲɛ 19 ni 22 lajɛ). Sebe mun be bɔ kɛnɛ kan, o ga kan ka di tile 120 kɔɔ, ka bɔ jegulu damadama ka seere walima tɔn ka sariyasun dilen kɔhe.

A bilali jamana baarayɔɔbuluhada dɔ he.

► **Jagudɛmaɲɔɔɔɔɔ Dasigini**

► **Ninyɔɔ Hagetilalin Jaguyɔɔɔba**

Baarasɔɔɔ Lajeyalisebe

Baarakelaw beɛ ga kan ka sebe dɔ daha walasa k'a yira k'u be se ka baara ke Ameriki jamana na sariya sira he. I ka patɔɔɔn ga kan ka I-9 sebe sɔɔɔ ani k'a bila Ameriki goferenaman ka baarakelaw he munnu yamaruyani don, olu ka se k'a segeɛge.

Labaarali benkansɛbe

A b'a ka tɔndenw, a ɲɛmɔɔɔ, a ga baarakelaw walima a ga lasigidenw ga josariyaw, u ka hanga, u diyanyekuw, u ga danyɔɔɔ walima u ga kunkanbaaraw latege. Labaarali benkansɛbe be se ka ke ka kɔn sebew bilali ɲɛ walima tile 90 kɔɔ.

Sebe labuguni dɔ gan ka lamara LLC bulu.

► **Ninyɔɔ Hagetilalin Jaguyɔɔɔba LLC**

Harankani benkansɛbe

A be ladilikan di Harankaniba dɔ ma, wa a wajibiyalen don Jagudɛmaɲɔɔɔɔɔ Dasigini ma, a be labenw, jusariyaw ani wajibiwiw sigi sinkan ani k'u segeɛge jagukeɲɔɔɔɔɔ ni ɲɔɔɔn ɛɛ.

► **Harankaniba** ► **Jagudɛmaɲɔɔɔɔɔ Dasigini**

Demalilanw

Niyoruku mara gɔferenaman ka baarakeda munnu be yen:

Jamana minisiriso, jagutɔnbaw ga bolofara, jamanabaaraw seɓemara yɔɔɔw ani UCC

www.dos.ny.gov/corps/

Kunnahoni ni pinikalisebe ani sariya seɓe werew munnu be se ka ke walasa ka jagukeyɔɔɔ dɔ da wuli walima ka dɔ hara a kan Niyoruku mara la.

Hasu layidiwali bulunba, Baarakelaw demeli baarakungalinw

esd.ny.gov/entrepreneurial-assistance-program

Baarakelaw demeli baarakungalinw (EAP) be EAP santiriw sigi Niyoruku mara sigida sigidaw la walasa ka kalan, kalan, heeredema ani demeli baara di mɔgɔw ma munnu y'u yere ka jagu daminani kɔsa in na walima munnu b'a he ka jagu damida.

Ameriki ga biro kura (ONA)

1-800-566-7636

www.newamericans.ny.gov/business

New Amiriki ga Biro Kuda (ONA) ye baaradilibulun kura 27 dilan niyɔɔɔruku mara beɛ kɔnɔ walasa ka kalan ni sɔdɔko nahulu di kɔkanmɔgɔw ma, jagukela Dɔgɔmandɔlu demali hana sin be o la.

Jagukeyɔɔɔ fitininw yiriwali baarada (SBDC)

1-800-732-7232

www.nysbdc.org/

Sigida santiri 24 ka jegulu dɔ sababu fe, Niyoruku jamana ka jagu Dɔgɔmandɔlu yiriwali baarada (NYS SBDC) be ladilikanw ni kalanw di Niyorukukaw ma munnu b'a he ka jagu damida, fantan ani sɔdɔdadɔgɔmatigilu walima ka jagu kecugu ne.jagu mun be sin na, ka kunnabɔ.

Niyoruku mara guwereneman bulunw:

Minisirisu mun nasinni be dominihenw, wrɔrikuw ani talaliko ma

www.nyc.gov/site/dca/partners/financial-empowerment.page

Nahulu mara kalanni ni ladilikanw lajini ye ka hanga di ani k'u lakada Niyorukukaw munnu ka sɔdɔ man bun, munnu b'a he k'u ka nahulu jɔ ani ka naha saman sɔdɔ u ka woriko nahulu la. Kunnahoni munnu be dun wo dun wrɔribon lakadaninw ni songɔ gelenw kan ani ka sɔdɔ ka Ninsɔgɔ demali sɔdɔ, olu be sɔdɔ a kɔnɔ.

Jagukeyɔɔɔ dɔgɔmandow panabɔsu (SBS)

<https://www1.nyc.gov/nycbusiness/>

Kalansuw, baarakejagukebaaradaw, ladilikanw ani demali fu baarakelaw ye munnu b'a ge ka jagu damida, k'a baara walima k'a yiriwa Niyoruku.

Tagamadinw ga jaguko panabɔlisu SBS

www1.nyc.gov/nycbusiness/article/immigrant-business-initiative

SBS be jagu kalan fu, woriko dema, sariya baara fu, ani hen wedew kan saman na Niyoruku dugu beɛ kɔnɔ.

Niyoruku demali bulunw:

Brooklyn huduba seɓemarayɔɔɔ, Jagukeyɔɔɔ dɔgɔmandolu ni baarakelalu ka baarakeyɔɔɔ

www.bklynlibrary.org/business/small-business

Yɔɔ suguya saman Brooklyn beɛ kɔnɔ Nahulu, ateliw, kalanw, ani mɔgɔ kilin-kilinn demali Angilekan, Esiparɔlikan, Irisilakan ani Kereyolikan na walasa ka jagu damida, k'a namina ani k'a yiriwa.

Jagukelaw ka lahaamuyali santiriw ka jegulu (BOCNET)

www.bocnet.org

Jagukeyɔɔɔ dɔgɔmandolu, jagu dɔgɔmandolu yiriwali jegulu mun be jagu baara ke mɔgɔ kilin-kilin beɛ ye Bronx, Brooklyn, Manhattan, Queens ani Staten Island sigidaw la munnu te baara ke kusube, i n'a hɔ jagukela dɔgɔmandow ka juruw, dindolu ladonni so gɔnɔ, « Business American-Style » baarada ani Jagukeyɔɔɔ dɔgɔmandolu sinɔnasigibaara Kalihaninw kan.

CAMBA Jagukeyɔɔɔ dɔgɔmando ka demasu

718-287-2600

www.camba.org

Ladilikan kilin-kilin, jagukela dɔgɔmandolu ka lajew, jagu ladilikanw, jɛɔgɔnyaw ni jagukela dɔgɔmandolu yiriwali jɛɔgɔn werew ye ani jagu juruw.

Sigida yiriwali Sinɔnasigibaara, Jagukeyɔɔɔba mun be dema dun sariya siratege la

212-426-3000

www.legalaidnyc.org/civil-practice-pro-bono-projects

A be kalan buluda lahasalikelaw ni jamanaden munnu be se ka kalan ke marabulu 5 kɔnɔ. Badukun dɔw ye ka jagu dɔgɔmando dɔ damida, ka bolonɔ bila jagukela ka jagukeyɔɔɔ la, ani ka jagu ni mɔgɔ yere ka nahulu lakana. Kalan in be ke tubabukan ni esiparɔlikan na.

Demalilanw

Dugugulukan kalanso (CUP)

www.welcometocup.org

Sebeni ni sebeninw bɔli walasa ka politiki ni taabulu gelenw gundo bɔ kene kan, i n'a ho [A Guide to Worker Co-Ops in NYC](#).

Heburuw ka jurudon jegulu Free

www.hfls.org/loan-programs/microenterprise/

Jagu dɔgɔmandolu juru munnu te tɔnɔ sɔdɔ, ka di New York, Long Island ani Westchester sigidamɔgɔw ma, munnu ye fantan ani sɔdɔdadɔgɔmatigilu ye, walasa ka jagu damida walima k'a buya.

Sigida baarakelaw ka sariya

Siniɲesigibaara, NYC Bar Justice Center

212-382-6633 (Nahamaba)

212-626-7383 (Sariya sira tilininba)

nelp@nycbar.org

Sariya baara mun ye fantan ani sɔdɔdadɔgɔmatigilu ma, munnu be se ka jagu damida, i n'a ho Ninsɔgɔ kojaw, benkansebew ni benkanw, jagukelaw ka jagukeɲɔgɔnya, sebenikelaw ka jusariyaw, jagukelaw ka taamasiyenw ani patɔrɔnw.

Renaissance sɔdɔyiriwali ni jagutɔnba

Yiriwali nahulusɔdɔ baarada

www.renaissance-ny.org

sigida mun y'a yere di ka fantan ani sɔdɔdadɔgɔmatigilu ni cemancelamɔgɔw ka sigida saman sementiya Niyɔruku dugu kɔnɔ, u keto ka jagukelaw ka juruw di munnu te tɔnɔ dɔgɔman ye ani ka baarakelaw kalan buludalenw di.

Sariya baarakelaw ka bulumaharaw

347-521-5729

www.volspobono.org/projects/microenterprise-project

A be jagukela dɔgɔmandolu ni baarakela dɔgɔmandolu dema u ka se ka sariyako baara fuw sɔdɔ, munnu ka ɲi kusube, baarakelaw munnu y'u yere di ani Pro Bono avoka ka jegulu dɔ he.

NYC Demaɲɔgɔnya ka nahulu:

Kungolakanalaw tɔnba

www.greenworker.coop

A be kalo 5 kalan ni dema baarakungalinwba dɔ di mun be baarakelaw ka jeguluw dema munnu b'a he ka baarakelaw ga jagukeɲɔgɔw laben

munnu be kedeya sabati ani ka baara ke ni kalan, degiliw ani heereko baarakeminanw harani ye ɲɔgɔn kan ni hanga ye.

Niyɔruku dugu Baarakeɲɔgɔw demaɲɔgɔnya jeguluba (NYC NOWC)

212-390-8178 (jigiya tilinnin)

www.nycworker.coop

Kunnahoni ɲemɔgɔya yiriwali, kalan, baarakeɲɔgɔw baaradaw, jagukelaw demali ani heeredema Baarakeɲɔgɔw demaɲɔgɔnya ni jagukelaw jagu sinkow kan.

Baarakelaw ka tilinninya

Siniɲesigibaara - Aw ye Niyɔruku sidajɔ ke

347-889-6347

www.workersjustice.org

Jegulu dɔ mun be bɔnɔgɔla ka jusariyaw ɲanabɔ ani mɔgɔ werew ka baara ke walasa ka baara sabatininw dabɔ yiriwali, dema ani yiriwali sababu fe baarakelaw ga demaɲɔgɔnya munnu be yin.

Bɔlɔbɔsira baarakeminan kan:

Niyɔruku Business Express ye

www.businessexpress.ny.gov

A be dema ka aw bilasila aw ka jagu ni aw ka baarakelaw magow la. ɲiningalisebe daha, jagukela demabaga bena hin wo hin di i ma, i mago be hinn wo hin na walasa k'i ka jagu damida.

Niyɔruku jagukelaw ka ɲɔgɔ

www1.nyc.gov/nycbusiness

ɲiningali mun be tugun tugun

Aw be ɲiningalisebe dɔ daha tuguntugunni ani ka minisiriso, jamana ani jamana hanga ka lase ni yamaruyasebew laseli sɔdɔ mun be se ka ke aw yere ye walasa ka aw ga jagu damida ani k'a baara ka keɲe ni aw be baara ke baarakeɲɔgɔw mun na.

Dusudun jatemidabaga

Aw ye ɲininkalisebe dɔ daha ani ka goferenaman ka dusudunw in Ninsɔgɔ dɔgɔyali laseli sɔdɔ aw ka jagukeɲɔgɔw be se ka munnu sɔdɔ.

